

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: Javaslat tanácsi rendeletre az állatok leölésük során való védelméről

COM(2008) 553 végleges – 2008/0180 (CNS)

(2009/C 218/14)

2008. november 19-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

„Javaslat tanácsi rendeletre az állatok leölésük során való védelméről”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2009. január 28-án elfogadta véleményét. (Előadó: Frank ALLEN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. február 25–26-án tartott, 451. plenáris ülésén (a február 25-i ülésnapon) 161 szavazattal 5 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság által előterjesztett rendeletjavaslatot. Jelentős lépés a helyes irányba, és rendelkezik azzal a potenciállal, hogy javítson az állatok jólétén a leölés során.

1.2 Az EGSZB üdvözli azt a javaslatot, hogy a vágóhídi vállalkozókat teljes körű felelősséggel ruházzák fel az állatok jólétét illetően a leölési folyamat során, és kötelezzék őket arra, hogy szabványműveleti előírásokat hajtsanak végre, képzési bizonyítványokat vezessenek be, és állatjóléti tisztviselőt nevezzenek ki.

1.3 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a hivatalos állatorvosra kulcsfontosságú felügyeleti szerep hárul annak biztosítása érdekében, hogy a leölés során teljes mértékben végrehajtsák a megfelelő állatjóléti eljárásokat. A hivatalos állatorvost azonnal értesíteni kell, ha bármilyen módon eltérnek a szabványműveleti előírásoktól.

1.4 A hivatalos állatorvosnak különösképp rendszeres ellenőrzések elvégzéséért kellene felelősnek lennie, amelyek biztosítják, hogy a leöléskor alkalmazott eljárások megfigyelését megfelelően végrehajtják.

1.5 Az a javaslat, hogy az állatok rituális jellegű leölésekor eltérésre legyen lehetőség, teljesen összeegyeztethetetlen azokkal a leölési folyamat során biztosítandó állatjóléti célkitűzésekkel, amelyek a rendeletjavaslatban szerepelnek.

1.6 Az EGSZB kiemelten üdvözli a kiirtásra és sürgősségi leölésre vonatkozó új eljárásokat. Különösen az a követelmény rendkívül fontos, hogy a művelet megkezdése előtt cselekvési tervet dolgozzanak ki az e rendeletben megállapított szabályoknak való megfelelés biztosítására. A kiirtás befejezésétől

számított egy éven belül elkészítendő értékelő jelentés közzététele is feltétlenül támogatást érdemlő javaslat.

2. Bevezetés

2.1 Az EU-ban növekvő jelentőséget nyernek az állatjóléttel kapcsolatos megfontolások, és ez lényeges is egy olyan társadalomban, amely modernnek és civilizáltnak mondja magát.

2.2 Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2004-ben és 2006-ban kiadott két tudományos véleménye a 93/119/EK irányelv felülvizsgálatát javasolta.

2.3 Az uniós jogszabályokkal kapcsolatos olyan egyedi problémákat azonosítottak, mint például az új kábítási módszerek összehangolt módszertanának hiánya vagy a vágóhídi vállalkozók és vezetők felelősségi köreinek homályos volta. Szükség van az állatok leölésében részt vevő személyzet megfelelő képzésére is.

2.4 Világosabbá kell tenni, milyen állatjóléti feltételek érvényesek az állatok járványellenőrzési célból történő leölése esetén. Ha szükséghelyzetben kell állatokat leölni, minél nagyobb mértékben alkalmazni kell az állatjóléti szabályokat, elkerülve a késedelmet és az állatok szükségtelen szenvedését.

2.5 Elő kell segíteni az állatjólét fontosságának megértését, és be kell építeni az állatok leölésük előtti előkészítésébe és kezelésébe.

2.6 A 93/119/EK irányelvet hatályon kívül helyezik, és azt a javasolt rendelet váltja fel, a jogszabály érvényességi köre azonban változatlan marad.

2.7 A javaslat azáltal, hogy irányelv helyett rendelet formájában készül, az egységes piachoz igazodva egyöntetű és egyidejű alkalmazást biztosít az EU egész területén.

3. Az Európai Bizottság javaslata

3.1 Ez a rendelet szabályokat állapít meg az élelmiszer-, gyapjú-, bőr-, prém- vagy más termékek előállítására céljából tartott állatok leölése, valamint a kapcsolódó műveletek tekintetében.

3.2 Eltérésre lesz lehetőség sürgősségi leölés esetében az állatok szükségtelen fájdalmának és szenvedésének megakadályozása érdekében, illetve akkor, ha a rendelkezések teljes betartása azonnali veszélyt jelentene az emberi egészségre vagy biztonságra.

3.3 E rendelet nem alkalmazandó, ha az állatok leölése

- a) jóváhagyott tudományos kísérletek,
- b) vadászat,
- c) kulturális vagy sporttevékenység keretében vagy
- d) állatorvos által munkája során történik, illetve
- e) a tulajdonos által személyes fogyasztás céljából levágott baromfiról vagy nyúlról van szó.

3.4 Az állatokat a levágás és a kapcsolódó műveletek alatt meg kell kímélni minden elkerülhető fájdalomtól, szorongástól vagy szenvedéstől. A vállalkozóknak minden szükséges lépést meg kell tenniük annak érdekében, hogy az állatokról megfelelően gondoskodjanak, és úgy kezeljék őket, hogy levágásuk előtt a lehető legkevesebb stresszt szenvedjék el.

3.5 A 4. cikk (1) bekezdésének megfelelően állatokat csak azonnali halált biztosító módszerrel, illetve elkábítás után szabad leölni.

3.6 Eltérés alkalmazható annyiban, hogy ha a vallási szertartások ilyen módszereket írnak elő, az állatok előzetes kábítás nélkül is leölhetők, amennyiben a leölés vágóhídon történik. A tagállamok azonban dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezt az eltérést.

3.7 Az elkábítási és leölési módszerek listáját és a kapcsolódó részletes technikai előírásokat az I. melléklet tartalmazza, és az elkábítást ezekkel a módszerekkel összhangban kell elvégezni. A

kábítási folyamat hatékonyságának ellenőrzését megfelelően reprezentatív állatmintán kell elvégezni, biztosítandó, hogy a folyamat megfelelően és egyöntetűen történjen.

3.8 A 22. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban az I. mellékletben szereplő elkábítási módszerekre vonatkozóan bevált gyakorlattal kapcsolatos közösségi kódexek fogadhatók el. Ezt az eljárást egy 1999-es tanácsi határozat hozta létre, amely az Európai Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárást állapít meg a jogszabályok szabályozó bizottság révén történő végrehajtása tekintetében. Minden egyes tagállam képviselteti magát a bizottságban, amelynek elnöke az Európai Bizottság egyik képviselője lesz.

3.9 A vállalkozók szabványműveleti előírásokat dolgoznak ki és hajtanak végre annak biztosítására, hogy a leölést és a kapcsolódó műveleteket a 3. cikk (1) bekezdésével összhangban végezzék. Ezeket kérésre az illetékes hatóság számára elérhetővé teszik. Az elkábítás vonatkozásában a szabványműveleti előírások figyelembe veszik a gyártók ajánlásait és a berendezés használatára vonatkozó útmutatásokat. Rendelkezésre kell állnia egy azonnal bevezethető tartalék berendezésnek is, arra az esetre, ha a kábítóberendezéssel probléma lenne.

3.10 A vágóhídon az állatok leölésében és az ehhez kapcsolódó műveletekben részt vevőknek képesítési bizonyítvánnyal kell rendelkezniük. A következő műveletekről van szó:

- a) az állatok kezelése és gondozása féken tartás előtt,
- b) az állatok féken tartása elkábítás vagy leölés céljából,
- c) az állatok elkábítása,
- d) a kábítás eredményességének értékelése,
- e) az élő állatok lábbilincének felhelyezése vagy az állatok felemelése,
- f) az élő állatok elvezetése,
- g) prémes állatok leölése.

3.11 A féken tartásra szolgáló vagy kábító berendezésként forgalomba hozott termékekhez olyan használati és karbantartási útmutatót kell adni, amely biztosítja az állatjólét lehető legmagasabb szintjét, utalva az állatok egyes súlykategóriáira és a berendezés hatékonyságának megfigyelésére alkalmas módszerekre.

3.12 A II. melléklet egyértelműen felvázolja a vágóhidak kialakítására, elrendezésére és felszerelésére vonatkozó követelményeket. E rendelet alkalmazásában a 853/2004/EK rendelet 4. cikkében meghatározott illetékes tagállami hatóság engedélyez minden vágóhidat, amely megfelel a vonatkozó feltételeknek.

3.13 A vállalkozók gondoskodnak arról, hogy megfeleljenek a III. mellékletben a vágóhidakra meghatározott műveleti szabályoknak. A 3. cikk (1) bekezdésének ellenére a következő féken tartási módszerek tilosak:

- a) az állatok felfüggesztése vagy felemelése a lábuknál fogva,
- b) az állatok lábán szorítógyűrű alkalmazása,
- c) az állatok lábának eltörése, az inak elvágása a lábban, illetve megvakítás,
- d) a gerincvelő megszakítása lándzsával vagy törrel,
- e) elektromos áram alkalmazása, amely nem ellenőrzött körülmények között kábítja el vagy öli le az állatokat, különösen az olyan áram alkalmazása, amely nem fogja be az agyat.

Az a) és a b) pont nem alkalmazandó a baromfiknál használt lábbilincsre.

3.14 A vállalkozóknak megfigyelést kell bevezetniük a levágási eljárásnál annak ellenőrzésére és megerősítésére, hogy a levágásra szánt állatok ténylegesen kábult állapotban vannak-e a kábítás és a halál beálltának megállapítása közötti időszakban. A felelős személy nevét is rögzíteni kell. Minden, különböző kábító berendezést használó vágóvonalon külön megfigyelési eljárást kell bevezetni.

3.15 Avállalkozóknak minden vágóhídra állatjóléti tisztviselőt kell kinevezniük, aki felelős az e rendeletben meghatározott szabályok megfelelő végrehajtásáért. Eltérés alkalmazható az évi 1 000 számosállategységénél vagy 150 000 baromfiegységénél kevesebb állatot levágó vágóhidakra.

3.16 A javaslat céljai közé tartozik, hogy az illetékes hatóságokon, amelyek járványok (madárinfluenza, száj- és körömfájás stb.) meggátolásának céljával végeznek állatleöléseket, a nagyközönség jobban számon kérhesse a feláldozott állatok jóllétét. A javaslat mindenképp jobb tervezést, felügyeletet és tájékoztatást kíván majd meg.

3.17 Sürgősségi leölés esetén az érintett állatokért felelős személy meghoz minden szükséges intézkedést az állatok lehető leghamarabb történő leölése érdekében.

3.18 Minden tagállam nemzeti referenciaközpontot jelöl ki, amely többek közt folyamatos és szakszerű támogatást nyújt a hatósági felügyelőknél, illetve tudományos és technikai szakértelmet biztosít.

4. Részletes megjegyzések

4.1 A 14. cikkben, a kis vágóhidak tekintetében megállapított eltérés megfelelő és szükséges annak biztosítása érdekében, hogy a kis vágóhidak továbbra is működhessenek, és elláthassák a helyi piacokat.

4.2 A hivatalos állatorvosok szerepét ki kellene terjeszteni oly módon, hogy felügyeleti szerepet kapjanak a rendeletben szereplő állatvédelmi szabályok tekintetében, mindenképp az állatjóléti tisztviselő szerepének ellenőrzése terén. A hivatalos állatorvost azonnal értesíteni kell a szabványműveleti előírásoktól való bármilyen eltérésről.

4.3 Szakértői csoportot kellene létrehozni az I. mellékletben szereplő elkábítási módszerek vizsgálatára és a bevált gyakorlatok kódexének elkészítésére.

4.4 A 4. cikk (2) bekezdésében szereplő, rituális jellegű vágás esetén tagállami szinten eltérést engedő javaslat nincs összhangban a rendelet általános céljával, vagyis azzal, hogy levágásuk során javítani kell az állatok védelmét. Az olyan innovatív technológiák, mint a „Stun Assurance Monitor” nevű eszköz, lehetővé teszik azoknak, akik a *halal*-szabályoknak megfelelően előzetes kábítás után kívánnak állatot levágni, hogy pontosan nyomon kövessék, mekkora áramütést adnak az állatoknak. Ez biztosítja, hogy megfelelően el legyen kábítva, de még életben legyen, amikor levágnák. Az eszköz rögzít minden elvégzett kábítást, az egyes állatoknak adott feszültséggel együtt. Valódi hozzájárulást jelenthet az állatok jóllétéhez. Emellett a vágási módszert feltüntető címkézési rendszer bevezetése is ösztönözné a Stun Assurance Monitor használatát. Fontos, hogy az Európai Bizottság aktívan támogassa az olyan rendszerekre irányuló kutatást, amelyek meggyőzik a vallásos csoportokat a kábításról, és így védelmezik az állatok jóllétét a levágás során.

4.5 Fontos, hogy a különböző érintettekkel egyetértésben és az Európai Bizottság jóváhagyásával magatartási kódexek készüljenek.

4.6 A kis vágóhidakra a közelmúltban számottevő kiadások hárultak a „higiéniai csomag” tiszteletben tartása érdekében végzett korszerűsítés következtében. Az ennek a rendeletnek a betartásával kapcsolatos költségekre pénzügyi támogatást kellene biztosítani számukra, hogy életképességük ne kerüljön veszélybe.

4.7 A referenciaközpontok létrehozásának igazodnia és kapcsolódnia kell az adott tagállamban meglévő tudományos és kutatási létesítményekhez. Fontos, hogy ne legyenek átfedések, és hogy megfelelő pénzügyi forrásokat biztosítsanak a rendszer hatékony működéséhez. A képzési programokat egységesíteni kellene uniós szinten.

4.8 Az állatok kezelésére vonatkozó magatartási kódexek kidolgozásakor kellően figyelembe kell venni azoknak a személyeknek a véleményét, akiknek legalább öt éves, folyamatos gyakorlati tapasztalatuk van e téren, és ezt össze kellene kapcsolni az állatok kezelését és gondozását illető elméleti állásponttal. Az e területen képesítési bizonyítványok megszerzésére irányuló tanfolyamokon is ki kell térni erre az álláspontra.

4.9 2014. december 31-ig a tagállamoknak formális vizsga letétele nélkül megszerezhető képesítési bizonyítványokat kellene kiállítaniuk az olyan személyek számára, akik – a hivatalos állatorvos kedvező értékelését követően – öt év folyamatos gyakorlati tapasztalatot tudnak igazolni.

4.10 Az EGSZB különösen a 4. cikk (1) bekezdését üdvözli, mivel ez a legfontosabb. A fent említett cikk megállapítja, hogy állatokat csak azonnali halált biztosító módszerrel, illetve elkábítás után szabad leölni.

4.11 Az EGSZB üdvözli a javaslat 8. cikkében azt, hogy az elkábításra szolgáló berendezések nem hozhatók forgalomba a használatukra és a karbantartásukra vonatkozóan olyan módon megfogalmazott utasítások nélkül, hogy azok biztosítsák az állatjólét optimális feltételeit. Kutatásokat kellene folytatni annak érdekében, hogy biztosítani lehessen egy automatikus ellenőrzési rendszer rendelkezésre állását. A rendelet nem jelöli meg, hogy milyen jellegű engedélyezésre van szükség annak biztosításához, hogy a forgalomba kerülő kábítóberendezést a gyártók állításainak alátámasztása érdekében független szervvel ellenőriztessék.

4.12 Az EGSZB úgy véli, hogy a versenytorzulás elkerülése érdekében a harmadik országokból érkező importra is ugyanilyen normákat kell alkalmazni. Erről a 10. cikkben szó van, de a kijelentést határozottabbá és világosabbá kell tenni. Szándéknyilatkozatra is szükség van a tekintetben, hogy egy ilyen politikát végrehajtanak.

4.13 Az EGSZB üdvözli a rendeletjavaslatban foglalt főbb elveket.

Kelt Brüsszelben, 2009. február 25-én.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI